

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
سؤالات - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آیین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی

سال اول - شماره ۱۸۲
صفحه ۶۱۰
شنبه ۸ شهریور ماه ۱۳۲۴
میرسید محمد ششمی نماینده مجلس شورای ملی

دوره چهاردهم قانونگذاری
شماره مسلسل ۱۴۱۶

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱ - مذاکرات یکصد و چهل و چهارمین جلسه مجلس - صفحه ۸-۹
- ۲ - اخبار مجلس - صفحه ۸
- ۳ - سؤالات نمایندگان - صفحه ۸
- ۴ - اصلاح آیین نامه - صفحه ۸
- ۵ - آگهی های رسمی و ثبتی - صفحه ۹

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۴۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه پنجم مهر ماه ۱۳۲۴

فهرست مطالب:

- ۱ - قرائت و تصویب صورت مجلس
- ۲ - مذاکره راجع بدستور
- ۳ - بیانات قبل از دستور آقایان مهندس پناهی و حکمت
- ۴ - اظهارات آقایان وزیر دادگستری و وزیر امور خارجه و وزیر دارائی
- ۵ - بیانات آقایان دکتر مصدق و وزیر دادگستری و وزیر دارائی
- ۶ - اخذ رای اعتماد نسبت بهیئت دولت
- ۷ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس نیمساعت قبل از ظهر بریاست آقای سیدمحمد صادق طباطبائی تشکیل گردید

۱ - قرائت و تصویب صورت مجلس

صورت مجلس روز سه شنبه سوم مهر ماه را آقای طوسی (منشی) شرح زیر قرائت نمودند

ایرج اسکندری - کله داری - پوررضا .
 جمعی از آقایان نمایندگان ورود در دستور را تقاضا و آقای دکتر مصدق برای اظهار پاره مطالب ضروری با ورود در دستور مخالف و آقای صدرنخست وزیر تقاضا نمودند برای تعیین تکلیف دولت هرچه زودتر بپایان دولت اخذرای شده و از تزلزل دولت باوضع کنونی کشور جلوگیری شود سپس اشاره باظهارات چندجلسه قبل آقای دکتر مصدق نموده توضیح دادند افکار عمومی همیشه نسبت بخدماتی که شخص ایشان در مراجع مختلفه قضائیه و مقننه و مجریه همواره بوده اند قضاوت نموده و در تمام مراحل خدمتگزاری تحت تأثیر و نفوذ نرفته و جز اجرای عدالت و قانون و حفظ اصول مشروطیت و با فشاری دراستقلال قضات نظر دیگری نداشته و در این راه نیز متحمل صدمات بیشماری شده اند و نسبت بقسمت دیگر اظهارات آقای دکتر مصدق راجع بسیاست خارجی و پیروی از رویه حفظ موازنه و بی طرفی

مجلس یکربع ساعت بعد از ظهر بریاست آقای سیدمحمد صادق طباطبائی تشکیل و صورت جلسه روز قبل خوانده و تصویب شد
 فائزین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده:

فائزین با اجازه آقایان: شجاع - دکتر کشاورز فائزین بی اجازه آقایان: فرمند - امینی - دکتر اعتبار - مؤید قوامی - کفائی - امیر ابراهیمی - صمصام - منصف - تیمورتاش - حسن اکبر - دکتر شفق - رفیعی - مراداریه - فشقائی .

دیر آمده با اجازه آقای سید محمد طباطبائی
 دیر آمدگان بی اجازه آقایان: عماد تربتی - خلیل دشتی - ذوالفقاری - بیات - خاکباز - فولادوند - گبو - آصف - نوابت - قبادیان - سیدضیاء الدین - جواد مسعودی - دکتر مصدق - عباس مسعودی - تهرانچی - شریعت زاده - نمازی - دهقان - مجد -

منفی با تصدیق نظریه ایشان اظهار داشتند عملی برخلاف این رویه سیاسی از طرف دولت ایشان انجام نشده و انتساب اقدامات دولت برای حفظ نظم و آرامش عمومی بسیاست خارجی دور از منطق و انصاف است پس از بیانات آقای نخست وزیر آقای دکتر مصدق باستناد ماده ۹۰ آیین نامه داخلی شرحی راجع بسوابق آزادی خواهی و عقاید خود در راه ترقی و نمائی کشور از طریق سیر تکاملی و قانونی و اعتراض بعملیات آقای نخست وزیر در دوره دیکتاتوری و ضرورت حفظ مسلك و عقیده در هر مرحله از مراحل اجتماعی و سیاسی آقای نخست وزیر مجدداً شرحی در پاسخ ایشان اظهار و توضیح دادند در تمام مراحل خدمت مطیع و پیرو قوانین موضوعه کشور بوده و در دوره گذشته نیز با عدم قدرت و توانائی که مشهود و موم بوده تا آخرین حد امکان در حفظ اصول مشروطیت و عدالت مقاومت نموده و خود را در معرض خطر قرار داده بودند .

عده از آقایان ورود در دستور و اخذرای اعتماد را تقاضا و آقای کامبخش با ورود در دستور مخالف و اظهار مطالبی راجع بحریق اخیر قزوین و بدبختی مردم آن شهرستان ضروری دانسته و آقای دشتی معتقد بودند چون دولت تقاضای رای اعتماد نموده باید بلافاصله نسبت باین تقاضا ترتیب اثر داده شده پس از آن بیانات قبل از دستور بعمل آید پس از اخطار نظامنامه آقای فرود چون عده برای اخذ رای کافی نبود آقای محمدعلی مجد شرحی راجع با آتش سوزی قزوین و فقر و فاقه عمومی و لزوم توجه و مساعدت اعالی حضرت همایونی و مجلس شورای ملی و عمیث دولت و ضرورت رسیدگی و بررسی بحقیقت واقعه و کشف مسبب آن اظهار نمودند و آقای فاطمی راجع بلزوم اتفاق و وحدت کلمه برای رفع بحران عمومی و مذاکره با اقلیت و موافقت با نظر آنان

این مذاکرات مشروح یکصد و چهل و چهارمین جلسه از دوره چهاردهم قانونگذاری

اداره تنظیم و نشر صورت مجلس

رعایت نمیشود، آقایان نمایندگان علاوه بر این که حاضر نیستند عقاید یکدیگر را استماع کنند هیچ ناطق هم از تعرض مصون نمیمانند (جمال امامی - مخصوصاً از طرف تماشاجی) این است که بنده قبلاً تمناً میگویم اگر عرایض بنده با عقیده يك یا چند نفر همکاران محترم موافقت نداشته باشد بنده را مورد تعرض قرار ندهند (ناطقى - کسی حق ندارد) تا بنده عرایض را بکنم. (تهرانچی - مقصودشان این است که کسی بین فرمایششان صحبت نکند) بشهادت آقایان محترم بنده از بدو این دوره همیشه سعی کرده‌ام عاری از هر گونه نظری با نمایندگان محترم و اکثریت مجلس همکاری کنم و با حفظ يك اصل که احترام احزاب و اجتماعات باشد بدون اینکه علاقه بجزب آزاده ملی یا نهایی بجزب توده داشته باشم. روش خود را انظر - حق از دهان هر فرد هر دسته هر جمعیت که خارج شده یا شود از آن طرفداری کرده و میگویم چنانکه وقتی کلامی بدید در مجلس گفته شد و دولت آقای ساعد مورد استیضاح آقای مهندس فریور قرار گرفت بنده با این که دوستی چندین ساله با آقای ساعد داشتم و ایشان را مرد با شرف و وطن پرستی میدانم از دادن رأی امتناع کردم و همینطور وقتی که جناب آقای دکتر مصدق بیاناتی اظهار فرمودند که منابع ثروت این کشور را نباید بدست دیگری داد و باید بدست ایرانی استخراج شود بدون تردید با طرح ایشان موافقت کردم چندین بار هم آقای دکتر کشاورز همانطور که اظهار داشتند در آن جلسه هر کس که برضد تمامیت ایران اقدامی بکند دارای شرافت نیست و دارای روح ایرانی نیست (صحیح است) بنده با نظر تحسین با ایشان نگاه کردم چند روز قبل برای بنده از آذربایجان يك ورقه ای بعنوان بیانی فرقه دمکرات ایران رسید آقایان بخوی میدانند که بعد از خلق محمدعلی میرزا از سلطنت وسیری شدن دوره نزاری دو حزب قوی در ایران تشکیل شد یکی بنام دمکرات یکی باسم اعتدال که هر دوی این احزاب در تحکیم مبانی مشروطیت ایران خدمات گرانبایی کرده اند (صحیح است) مخصوصاً دمکراتها چون تشکیلات منظمی داشتند و افراد با ایمانی داشتند در مقابل مطامع بیگانگان جانفشانی ها و فدای کاریهای زیادی کردند (صحیح است) وقتی که حقیقه بنده مرام حزب دمکرات آن روز را که آذربایجان هم تشکیلات عظیمی داشت و منظور اساسی و هدف اصلی او حفظ استقلال و تمامیت ایران و اجرای اصول عدالت و آزادی و استقرار رژیم مشروطه بود با مرام و شعار این فرقه که امروز تشکیل شده مقایسه میگویم این نتیجه میرسم که تا چه پایه ممکن است افرادی این طور روبه پستی و تنزل بروند اگر آقایان اجازه بدهند من دو وجهه از این را قرائت بکنم (جمعی از نمایندگان - بفرمائید) آذربایجان میگوید طهران بدرودا نرسید احتیاجات ماراتمی تواند تشخیص بدهد از آنکه ما جلو گیری میکند زبان مادری ماراتم بفرمائید نمیکنند با هم میهنان خود با آزادی زندگانی بکنیم با وجود این ما از آنجا قطع زبانه نمیکنیم از قوانین کلی و عادلانه عمومی اطاعت خواهیم کرد در مجلس شورای ملی در حکومت مرکزی شرکت خواهیم نمود زبان فارسی را مثل زبان دولتی در مدارس ملی هم ردیف زبان ملی خود در پیش خواهیم کرد ولی این حق را برای خود

قائل هستیم که صاحب و اختیاردار خانه خود باشیم و آن را مستقلاً با سلیقه خود اداره بکنیم (همه نمایندگان - این دست و زبانها را باید قطع کرد) آقایان آذربایجان مهد آزادی است (صحیح است) و رفیع شهدا و مرد مردانی که از این خاک پاک برخاسته اند و در راه استقلال کشور جانها تشار کرده و سراها داده اند و اکنون زیر خاک خفته اند باین قبیل عناصر ناپاک با دیده تحقیر و نفرت می نگرند و لعنت میفرستند (صحیح است - احسن است) تمام قطعات کشور عضو لایتنجری این کشور است (صحیح است) همه مانند حلقه های زنجیر بهم متصل هستیم (صحیح است) هر دست چنانکاری که بخواهد یکی از این حلقه ها را از زنجیر منقطع بکند (جمال امامی - از ایرانی نیست) بر طبق فتوای فاطمه ملت ایران واجب القتل است (صحیح است احسن است) لهجه های محلی زبان های محلی از قبیل کردستانی لرستانی گیلانی آذربایجانی سلب ایرانیت از ما نمیکنند (صحیح است) ماهه ایرانی هستیم (صحیح است) و زبان مادری همه ما هم زبان فارسی است (صحیح است) من امیدوارم ایران بزودی دولتی پیدا کند قوی که با اتکاء مجلس شورای ملی و اکثریت مجلس این نائزه فسادى که در اطراف مشتعل شده و دیر روز شاید بزنجار رسیده خاموش کند و این نغمه شوم را در حلقوم این خائنین ناپاک کند (انشاء الله) مطلب دیگری که پیوسته عرض کنم این است که قریب ۶ ماه است عملاً دولت روی کار نیست (جمعی از نمایندگان چرا؟) (تهرانچی - صحیح است) هیچ کاری هم نشده است - و دهان را که نباید گول بزینم با اظهار تمایل با آقای حکیمی که از رجال آزادیخواه و صالح دوره مشروطیت ایران هستند تصور میرفت امروز درم ریخته کشور با بی فرضی ایشان سر و صورتی بخود بگیرد ولی بعد از بازنده روز مذاکره و بحث در برنامه متأسفانه تشنج و اختلاف شدید در مجلس پیدا شد و ایشان رفتند و الان ۴ ماه است دولتی روی کار آمده که موفق بگرفتن رأی اعتماد نشده (یکی از نمایندگان - همین الان رأی میگیریم) آقایان همه میدانند در مملکت مشروطه دولتی توانا است که بایند حفظ اصول و متکی بقوانین باشد نه اینکه بزور فشار بخواند حکومت کند بنده از جرأتان تهدید و فشار بطبوعات و توقیف جراید و وقایع دیگر اظهار تأسف و عدم رضایت میکنم ملت ایران در این چندساله در اثر جنک و توقف نیروی متفقین از طرفی و از طرف دیگر بواسطه بی مبالائی و سستی دولتها در اجرای قوانین و سوء تشکیلات روح و وظیفه ناشناسی و نافرمانی در تمام سران کشور ریشه دوانده ملت دوچار ابتلاات و محرومیت ها و مشقتهائی شده است و سطح زندگی بطوری بالارفته (عامری - هزینه زندگی) که جز برای يك عده ای از کارمندان نادرست و با یکدسته از دزدان اجتماعی زندگانی برای طبقات دیگر قابل تحمل نیست و اگر بزودی ماموق باصلاح این سازمانهای خراب نشویم و اصول تشویق و تنبیه و سیاست و پادشاه را در مملکت اجرا و عملی نکنیم کارمندان درستکار هم دلسرد شده و از راه راست منحرف میشوند (صحیح است) گمان می کنم همه آقایان هم موافقت کنید باید هر چه زودتر سطح زندگی عموم را پایین آورد (جمال امامی - هزینه زندگی) و حداقل معیشت را برای طبقات ذاریع و مستخدمین و عموم مردم تامین کرد در این موقع مهم که مواجه با يك مشکلاتی هستیم و بعقیده بنده در تاریخ ایران چنین وضعیتی کم نظیر است امروز

و وطن ما بیش از همه وقت بقادکاری اولادان خلف و افراد صالح نیازمند است (صحیح است) بنده از آقایان نمایندگان محترم که بدین نیت همه آنها معتزفم استدعا میکنم همانطور که همیشه ایرانیان ثابت کرده اند که هر وقت شدائد و سختی برای مملکت پیش آمده است با فداکاری بقاومت دفاع برخاسته اند امروز هم عنوان افت و اکثریت را کنار بگذاریم (صحیح است) و راه صواب و دلاخ و طریقه ای که این کشتی را ساحل نجات برساند انتخاب کنیم (صحیح است - آفرین احسن است) رئیس - آقای وزیر دادگستری فرمایشی داشتند. **یمن اسفندیاری** - بنده قبلاً اجازه خواسته بودم نوبت بنده است جلوی آقای وزیر را خوب است بگیرم (خدمه نمایندگان) **لنگرانی** - بنده هم اجازه دو کلمه نطق می خواهم. **رئیس** - اجازه خیلی خواسته شده است نوبت اجازه داده میشود آقای وزیر دادگستری **۴- اظهارات آقایان وزیر دادگستری و وزیر امور خارجه و وزیر دارائی** **وزیر دادگستری** - چون جناب آقای نخست وزیر، رئیس دولت حضور ندارند و چون بنده از حیث عنوان ظاهری مقدم بر آقایان وزرای دیگر نام برده شده است مکلف می دانم خودم را چون ممکن است رأی گرفته شود سناط هم بشویم (صحیح است) در ضمن از نقطه نظر تاریخ که ثبت شود و نکته نمائند عرایضی بکنم با داشت هم نکرده ام، لازم دانستم يك چند کلمه ای در میان خانواده خود یعنی مجلس شورای ملی و آن نقطه ای که باید نقطه اتکاء ملت ایران باشد بگویم (صحیح است) بفرمائید در مجلس شورای ملی در این اواخر متأسفانه تشتت زیاد واقع شده مذاکرات زیاد شده یکمده ای که در این مملکت جز خدمتگذاری کار دیگری نکرده اند و سابقه خانوادگی آنها سابقه شخصی آنها کاملاً مشهود و مبرهن است که تمام زندگانی خودشان را صرفاً صرف خدمتگذاری بوطن خودشان کرده اند و آنچه توانسته اند قدم برداشته اند این اشخاص را متهم کردند و گفتند که این اشخاص شخصیت ندارند، این اشخاص بیایقت ندارند، این اشخاص بجای خودشان برخلاف حق نشسته اند این اشخاص باید بروند و اشخاص صالح تر و اشخاص توانا تر بیایند و جای آنها را بگیرند بنده با اینکه از فرمایشات آقای حکمت قلباً از نقطه نظر يك نفر ایرانی شکر گذارم و تشکر میکنم در این قسمت ها می که راجع بملیت ایران فرمودند البته تمام افراد ایران با ایشان هم صدا هستند (صحیح است) در عین حال چون يك کلمه ای فرمودند که در حقیقت تصومری کنم که مسجل کردند و این شایسته کابینه آقای صدر دادگستری است امروز بستند و فرمودند حکومتی که در این چند ماهه آخر صلاحیت حکومت را نداشته است و من که یکی از افراد این حکومت هستم لازم دانستم که در این جا عرض کنم که فرمایش ایشان را خیلی خیلی بی مورد دانستم زیرا آقای حکمت از آن اشخاصی نیستند که بگویند افراد این کابینه را نمی شناسند، افراد این دولت را نمی شناسند، ایشان از اشخاصی هستند که کاملاً افراد این دولت را می شناسند بنده اولاً از نقطه قانون اساسی امروز در مجلس شورای ملی

خودم را مکلف میدانم عرض کنم که تمام این حرفهائی که در این مدت زده شده است، این دولت کاملاً قانونی بوده است (صحیح است) زیرا قانون اساسی میگوید عزل و نصب وزراء باشخص پادشاه است (محمد طباطبائی - صحیح است اصل ۴۶ م. م. م. قانون اساسی است) و من خودم از اشخاصی بودم که در دوره اول به قانون اساسی رأی دادم و خودم بوده ام در موقعی که ناصر الملك نایب السلطنه بود و فقط و فقط از نقطه نظر حفظ نزاکت که اگر يك رئیس دولتی تعیین شود مبدا از طرف شاه این کار بشود و در مجلس از اول يك پذیرائی گرمی نشود و این مقام سلطنت زنده باشد برای این گفتند که اقتضا دارد يك تمایلی هم از مجلس گرفته شود والا در هیچیک از مواد قانون اساسی ابتدا گفته نشده است، من خودم رأی دادم باین قانون اساسی که قبلاً باید بیایند تمایل بگیرند و بیایند رأی اعتماد بگیرند بر رأی قانون اساسی را باز کنید. من نشان بدهم اگر همچو چیزی در آن بود من سر تعظیم فرود میآورم فقط يك موضوعی است که عمل شده است یعنی ملت و دولت توافق کرده اند که آرمونی در کار باشد یعنی مجلس شورای ملی و دولت با هم با يك نظر متفق باشند و موافقت داشته باشند و برای مصالح مملکت کار کنند و فقط منظور این بوده است (صحیح است) و امروز موضوعی را که ما قدم ما که من هم با بستی رفته باشم بیش معاصرین خودم و پیچود در حیات هستم که این وضعیت را امروز مشاهده کنم ابتدا خواسته است که اینطور شده است بلکه نگاه داشته است که يك موقعی در این جا بگویم آ حقایقی را که تمام ملت ایران دانسته باشد که تمام ساعتی را که امروز در مملکت ما داریم میگذرانیم بضرر ما است (صحیح است) بنده رفته ام، بنده امروز نه جاه میگویم نه جلال نه امارت میگویم نه حکومت، من فقط امروز يك چیز میگویم و آن ایرانی است (صحیح است) و حفظ احترام خانواده دوست ساله من حق ندارد آقای دکتر مصدق اینجا بگوید که این حکومت شخصیت ندارد، کی از من بیشتر شخصیت دارد؟

من اثر ندارد، حکومت تم را هم بمن بدهند قبول خواهیم کرد خدمت خواهیم کرد (آفرین احسن است) اشخاص باید وقف باشند در مملکت برای خدمت به مملکت خودشان (صحیح است) فکری را که نمیکنم فکر خودم است، من میگویم که اول ما يك جانی را داشته باشیم تا در انجام محترم باشیم (صحیح است) تا در آنجا شخصیت داشته باشیم (صحیح است) تا در آنجا دست بدست هم بدهیم و کار بکنیم (صحیح است - احسن است) من بشما اطمینان میدهم قبول بفرمائید همین وزرائی که شما میگویید شخصیت ندارند، همین وزراء که میگویید چهار ماه است کار نکرده اند، حکومت شش ماهه قبل چه کرد حکومت یکسال قبل چه کرد حکومت دو سال قبل چه کرد؟ حکومت سه سال قبل چه کرد؟ (صحیح است) من متأسفانه حال آقای دکتر مصدق را ندانم که فوراً متاثر شوم (محمد طباطبائی - اشک بریزم) اشکم نمی آید شجاعت دارم علاوه چه خدمتی را این دولت نکرده است بیایند و مقایسه کنید و بسنجید و مطالعه کنید ببینید با این موافقی که ما داشته ایم و با این موافقی که ما الان داریم، آقایان چشمتان را باز کنید و آن وقت خواهید دید که ما صد درصد بلکه بیست و نهم صد درصد ما خدمتگذاری کرده ایم (صحیح است) ما همیشه صرف وقت کرده ایم (صحیح است) ما خودمان را نشسته اند و دارند يك کاری دارند میکنند و برای دنیا دارند صحبت میکنند و کار میکنند اینها هم ضنا يك تلگرافاتی میکنند (حاذقی - خاك پسرشان بکنند) میباشان کشید يك چند تا تلگراف بکنند و این اسباب نگرانی همه آقایان شده است (صحیح است) (جمال امامی - اسباب نفرت شده است) نفرت نگرانی، از جبار هر چه میخواهد بگوید (صحیح است) که چرا؟ اینها کی هستند، از جبار کی تلگراف میکنند (صحیح است) و من چون وزیر خارجه بودم با الان هستم تا حالا مجبورم تلگراف کردم به مامورین خودم که يك چنین تلگرافی يك اشخاصی میکنند که آن اشخاص معلوم نیست کی هستند و در آن محافل و مجالس آنها را نمی شناسند يك تلگرافاتی هم خوشبختانه از خارج شد ام، دنیا اینطور که اینها تصور میکنند نیست (صحیح است) احسن است دنیا اینطور که اینها تصور میکنند نیست يك مردمان بزرگی که میشینند در کار های بزرگ عالم حرف میزنند باین حرفها گوش نمیدهند (صحیح است) باین یرت و بلاها که یکی توی خانه شان نشسته است آنها بيك عبارتی که فارسی و فرانسه اش همه غلط است آنها اعتنا نمیکنند و اهمیتی نمیدهند (صحیح است) این را من پرسیدم حالا برای اینکه گوئیم که حرف من يك کلمه کم و زیاد شده است من آن تلگرافی را که در جواب من يك مرد محترم داده که آقا اینها کی هستند، بکجا تلگراف کرده اند، میخوانم گفتم مردمان بزرگی که در آنجا نشسته اند و دنیا را میخواهند روی يك اساس صحیحی قرار بدهند میدانند بچه تلگرافی گوش بدهند و میدانند که چه بکنند و چه نکنند (صحیح است) اگر چه چیزی که نماینده و وزیر آنجا راجع با آذربایجان نقل کرده است بقدری که کجا کی بوده است ابتدا درش اساسی نمیدادم معذک چون استفسار فرموده بودید چاره جز تحقیق نبود ناچار مراجعه به مقامات عالیه کردم و موضوع را پرسیدم باعث شده زیاد حضرات شهبندی که من خجالت کشیدم (احسن است) بنده نمایندگان) و بطور قطعی بمن اطمینان دادند که

هاشمی - تکرار فرمائید **وزیر امور خارجه** - بسیار خوب **حاذقی** - ایشان مصبانی بوده اند و از روی مصبانبیت فرموده اند

وزیر امور خارجه - راجع به آذربایجان که امروز این جا مذاکره و گفتگو شهبتر این بود که چهار نفر از وزرای ما که آذربایجانی هستند، تفاوت ندارد ایرانی هستند (صحیح است) و بهتر از من ترکی حرف میزنند آنها هم می آمدند و در این خصوص حرفی میزدند و صحبتی میکردند امامن چون اطلاعی داشتم آمدم مجلس شورای ملی را از آن اطلاع خود مستحضر سازم بیدبختانه مادیدم يك اشخاصی که معلوم نیست کی هستند يك تلگرافاتی بيك جاهائی که شنیده اند يك عده ای نشسته اند و دارند يك کاری دارند میکنند و برای دنیا دارند صحبت میکنند و کار میکنند اینها هم ضنا يك تلگرافاتی میکنند (حاذقی - خاك پسرشان بکنند)

میباشان کشید يك چند تا تلگراف بکنند و این اسباب نگرانی همه آقایان شده است (صحیح است) (جمال امامی - اسباب نفرت شده است) نفرت نگرانی، از جبار هر چه میخواهد بگوید (صحیح است) که چرا؟ اینها کی هستند، از جبار کی تلگراف میکنند (صحیح است) و من چون وزیر خارجه بودم با الان هستم تا حالا مجبورم تلگراف کردم به مامورین خودم که يك چنین تلگرافی يك اشخاصی میکنند که آن اشخاص معلوم نیست کی هستند و در آن محافل و مجالس آنها را نمی شناسند يك تلگرافاتی هم خوشبختانه از خارج شد ام، دنیا اینطور که اینها تصور میکنند نیست (صحیح است) احسن است دنیا اینطور که اینها تصور میکنند نیست

سیدضیاء الدین طباطبائی - بارک الله آقای ناصر الملك - بارک الله

حکمت - بنده توضیحی مطابق ماده ۱۰۹ دارم

یمن اسفندیاری - وزراء که بیگدارند ما حرفمان را بزنیم

وزیر امور خارجه - آقای یمن خیلی معذرت میگویم اگر لازم نمی دانستم نمی آمدم

رئیس - بفرمائید **وزیر امور خارجه** - آقای ناصر الملك آن چیزی که لازم بود بعقیده من از طرف آقایان وزراء بعرض مجلس شورای ملی رسانند من هم واقفاً متاثرم شخصاً متاثرم و قتیکه من آمدم در این جا خدا شاهد است وقتی که من بیست وزارت خارجه را قبول کردم که وارد خدمت بشوم میدانستم اشکالات را هیچوقت قبول نمیکردم بیایم اینجا بمانم که وزیر بشوم خدای من شاهد است همه آقایان میدانند که من برای وزیر شدن نیامده بودم و هر ساعتی هم که مایل نباشید به هیچکس نمیگویم و راهم را می کشم و میروم و آقای دکتر مصدق هم که نهایت ارادت را با ایشان دارم ولی چون فرمایش ایشان در دل من مانده و عقیده ای شده است در توی دل من و من مجبورم که عرض بکنم (جمعی از نمایندگان - نخب لازم نیست بفرمائید)

آقای دکتر مصدق همه آقایان مرا می شناسند (صحیح است) ایشان يك حرفی بمن زدند که شایسته نبود (جمعی از نمایندگان - لازم نیست تکرار

مقتضی نیست نیت بنده هم این نیست و نمیخواهم یک چنین شهرتی در مبارزه پیدا کنم در زندگانی خودم اصلا اهل مبارزه نیستم. اما اینکه فرمودند بنده استرحام کرده ام کی بنده استرحام کردم؟ بنده گفتم بن رحم کنید؟ بنده بیزارم از یک چنین کاری بنده از فلک هم توقع ندارم. بنده و کیل کارهای مجلس هستم. اینطور بن رای دادید حالا بنده از طرف مجلس و کالت دارم هر چه مجلس بگوید اجرا میکنم اما این مجلس را اجرا میکنم میل دارید میکنم. میل ندارید نمیکنم. توقع چه چیز است؟ استرحام چه چیز است؟ کی بنده چه عرضی را کردم که میفرمائید؟ دوم اینکه فرمودند من استعفا بدهم (دکتر مصدق - صحیح است) مطلب این بود وقتی که شما فرمودید که اگر از چهل متجاوز تا چهل و پنج تا پنجاه رای مخالف داشته باشید میتواند کار بکنید. گفتم خیر، فرمودید آنوقت چه میکنید گفتم که استعفا میکنم کی گفتم نه میکنم اگر چهل مخالف داشته استعفا بکنم؟ با آقای طهرانی یکی از آقایان دیگر که صحبت فرمودند گفتم آنوقت این مملکت موقعی نیست که هر روز دولت بیفتد من برای خودم نمیگویم برای مملکت نمیگویم بهتر این است که آقایان بنشینند اکثریت و اقلیت (من از هر دو طرف تقاضا میکنم) و توافق کنند و یک شخص دیگری را که مناسب تر و قدرتر برای پیشرفت کار باشد او را انتخاب کنند و بنده هم استعفا میدهم حالا هم همین استعدا را میکنم و خواهش میکنم آقایان نسبت بیکتفر دیگری موافقت

اخبار مجلس

گزار که بیسیون عرایض و مرخصی

که بیسیون عرایض و مرخصی در این هفته روزهای یکشنبه ۷ و ۳ شنبه ۷ و پنجشنبه ۲۴ و ۲۵ بریاست آقای محمد علی امام جمعه شیراز و عضویت سایر آقایان در ساعت ۸ صبح تشکیل و بعد از ۲۶ برك عرایض رسیدگی و بوزارتخانه های مربوطه رجوع شد ضمناً ۴۸ پاسخنامه مرجوعات مجلس که از وزارت خانه رسیده بود از اداره دبیرخانه قانونگذاری برای رفع نگرانی به تظلمین ابلاغ گردید

بفرمایند و بنده را هم معاف بفرمایند خیلی هم ممنون میشوم (احسنت - کف زدن حضار)

۷- موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - اگر موافقت میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتی روز یکشنبه ۸ مهر ماه سه ساعت پیش از ظهر دستور لوابیح موجود (مجلس یک ساعت و ربع بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی
سید محمد صادق طباطبائی

سوالات نمایندگان

ریاست مجلس شورای ملی

راجع به مال و قضایائی که منجر بشدید حکومت نظامی شد و اقداماتی که اخیراً حکومت نظامی کرده است سؤالی از جناب آقای نخست وزیر دارم خواهشمندم مراتب را بایشان اعلام فرمایند که برای جواب در مجلس شورای ملی حضور یابند
۶ مهر ۱۳۲۴ فرمودی

اصلاح آئین نامه

ماده ۳۶ آئین نامه اصلاحی قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب ۲۴/۲/۲۳۳۱ بشرح زیر اصلاح میشود ماده ۳۶ - بعد از تنظیم سند سردفتر مکلف است خلاصه معامله را که نزد او واقع شده روی برگه های مخصوص این کار نوشته منتهی در ظرف پنج روز با دانه ثبت بفرستد خلاصه نامبرده باید حاوی نام پدر و شماره شناسنامه متعاملین نیز بوده و علاوه بر امضای آنان با امضای سردفتر و نماینده ثبت در صورتیکه دارای نمایندگی باشد ممضی باشد. تخلف از دستور این ماده مستلزم کیفر انتظامی شدید خواهد بود
۴- ۴۴۶۵ وزیر دادگستری